

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ
«ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА ТА КУЛЬТУРА ВОДІННЯ»**

Галузь знань	<u>27 Транспорт</u>
Спеціальність	<u>274 Автомобільний транспорт</u>
Освітня програма	<u>«Автомобільний транспорт»</u>
Термін викладання	<u>3-й семестр</u>
Заняття:	
лекції:	<u>2 години</u>
практичні заняття:	<u>1 години</u>
Вид дисципліни	<u>вибіркова</u>
Форма підсумкового контролю	<u>залік</u>
Мова викладання	<u>українська</u>

Викладач:
Гунчик Роман Володимирович
Викладач II категорії

E-mail: gunchykroma@ukr.net

<http://www.ltklntu.org.ua>

1. Анотація курсу

Ситуація на автошляхах України протягом останнього десятиріччя істотно змінилась і продовжує інтенсивно змінюватись. Дороги і вулиці міст, що мають здебільшого недостатню пропускну спроможність, наповнюються потужними автомобілями, які мають добру маневреність, швидкий розгін і різке гальмування.

Життя йде вперед, і сьогодні для безпечного автомобільного руху вже недостатньо знати теоретичні положення Правил дорожнього руху (ПДР). Викладачі автошкіл і водії дедалі більше усвідомлюють потребу в підвищенні

культури водія, що є основою додержання цих Правил. Щоб оволодіти культурою водіння, необхідно вивчати досвід інших, осмислювати його й реалізовувати на практиці.

Антикультура дорожнього руху набула такого характеру, що почала негативно впливати на загальну національну культуру, адже всі ми — і водії, і пішоходи є учасниками дорожнього руху. Тому слід сформувати інтерес до проблеми культури водіння.

2. Мета та завдання курсу

3.

Метою вивчення дисципліни «Професійна етика та культура водіння» є ознайомлення студентів з індивідуальним якостями водія, його режимом праці та відпочинком; культурою поведінки водія на дорозі, під час ДТП, поганих погодніх умов; культурою перевезення вантажів; правилами етикету з іншими водіями, пішоходами, іншими учасниками дорожнього руху.

3. Результати навчання

В результаті вивчення навчальної дисципліни «Основи технічної творчості» здобувачі освіти повинні:

знати: професійну етику та культуру водіння, медичне забезпечення безпеки дорожнього руху.

вміти: аналізувати вищезазначені положення і зміст професійної етики та культури водіння, медичного забезпечення безпеки дорожнього руху та орієнтуватись в їх застосуванні.

4. Обсяг вивчення дисципліни

№ з/п	Вид навчальної роботи	К-сть годин	Примітка
1	Лекції (год.)	38	
2	Практичні заняття (год.)	10	
3	Самостійна робота (год.)	42	
	ВСЬОГО	90	

5. Зміст дисципліни

Основи психофізіології праці та поведінки водія

Основи психофізіологічної праці водія та його професійна надійність. Основні психофізіологічні якості водія. Оцінка часу, відстані і швидкості руху. Уважність водія. Швидкість реакції водія. Фізична підготовка водія. Дотримання режиму праці, відпочинку та харчування. Надійність водія. ДТП, що виникають в умовах звичайної експлуатації легкових автомобілів, рекомендовані при цьому дії водія. Професійна етика фахівця.

Професійні здібності та мотивація. Мотивація у трудовій діяльності. Індивідуальні якості водія. Відчуття. Сприйняття. Зір і його характеристика. Недолік у зоровій системі людини. Бічний зір. Прогнозування ДТП. Основні принципи прогнозування небезпечних ДТП. Безпосередня небезпека. Потенційна

небезпека. Стресовий стан, засоби його попередження та усунення. Шляхи підвищення працездатності водіїв. Вимоги до робочого місця водія. Вимоги до мікроклімату кабіни. Вплив мікроклімату кабіни на працездатність водія.

Професійна етика

Поняття етики водіння. Внутрішня культура водіння. Формування культури водія. Вплив темпераменту водія та його поведінку. Ознаки психофізіологічної втоми водія і способи її подолання. Соціальна система, що визначає певні норми і стандарти поведінки людини. Етика водія та його взаємовідносини з іншими водіями транспортних засобів. Особлива увага до дітей, людей похилого віку, інвалідів, пішоходів з явними ознаками обмеженості пересування. Культура обслуговування пасажирів, замовників транспортних засобів. Характерні риси водія автобуса. Психологічні якості водія автобуса. Вплив морально-психологічного клімату в колективі підприємства на поведінку водія. Фактори, які впливають на мікроклімат колективу. Етика водія у конфліктних ситуаціях. Причини конфліктів під час дорожнього руху. Стадії конфлікту. Дії водіїв у конфліктних ситуаціях. Стили поведінки у конфліктних ситуаціях. Етика водія під час ДТП. Поведінка водія під час ДТП. Поведінка водія з представниками ДАІ.

Культурна поведінка на вулицях та дорогах

Культура та антикультура водія. Культура водія та пішохода. Культура водія у екстремальних ситуаціях. Елементи антикультури. Дотримання Правил дорожнього руху як головний елемент культури водія. Чинники коректного водіння. Культура руху за складних погодних умов. Культура перевезення вантажів. Водійська культура у медичному аспекті. Культура водіння при прийомі лікарських препаратів. Вплив природних факторів на стан водія. Загальні правила поведінки на вулицях і дорогах, при користуванні транспортними засобами. Культура руху пішоходів. Психологічні якості пішоходів. Пішохід і ПДР. Культура подолання пішохідного переходу. Взаємодопомога водіїв на вулицях та дорогах. Типи водіїв які потребують допомоги. Види взаємодопомоги. Поведінка водія, який потребує допомоги. Медичне забезпечення безпеки дорожнього руху. Надання першої медичної допомоги потерпілим у дорожньо-транспортних пригодах. Аптечка медична автомобільна (АМА).

7. Методи навчання та засоби для проведення Поточного і підсумкового контролю

Навчання проводиться в словесній та практичній формах на лекціях, практичних роботах.

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних і семінарських занять, у вигляді контрольної роботи на 15-20 хвилин та захисту індивідуального завдання.

Підсумковий контроль здійснюється у формі письмових відповідей на запитання, які визначені робочою програмою.

8. Система оцінювання

Критерії оцінювання роботи студента протягом семестру

Задовільно. Показати мінімум знань та умінь. Без достатнього розуміння відтворювати основний навчальний матеріал та виконувати практичні завдання з епізодичною допомогою викладача. З помилками давати визначення основних понять. Частково аналізувати навчальний матеріал, порівнювати і робити висновки. Користуватися окремими видами технічної і конструктивно-технологічної документації. При відповіді та виконанні практичних завдань припускатися помилок.

Добре. Володіти основним навчальним матеріалом в усній, письмовій і графічній формах та застосовувати його при виконанні практичних завдань як в типових, так і в дещо ускладнених умовах. Давати визначення основних понять, аналізувати, порівнювати і систематизувати інформацію та робити висновки. Усвідомлено користуватися довідковою інформацією. При відповіді та виконанні практичних завдань припускатися несуттєвих помилок, які можна виправити.

Відмінно. Володіти системними знаннями навчального матеріалу та ефективно їх застосовувати для виконання практичних завдань, що передбачені навчальною програмою. Відповідь студента повна, правильна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення. Студент самостійно вміє знаходити і користуватися джерелами інформації, оцінює отриману інформацію. Встановлює причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки. Робить аргументовані висновки. Бездоганно виконує практичні завдання.

9. Перелік основних запитань для підготовки до підсумкового контролю

1. Основи психофізіологічної праці водія та його професійна надійність.
2. Основні психофізіологічні якості водія.
3. Уважність водія.
4. Швидкість реакції водія.
5. Фізична підготовка водія.
6. Дотримання режиму праці, відпочинку та харчування.
7. Надійність водія.
8. ДТЗ, що виникають в умовах звичайної експлуатації легкових автомобілів, рекомендовані при цьому дії водія.
9. Індивідуальні якості водія.
10. Відчуття. Сприйняття. Уважність.
11. Зір і його характеристика.
12. Недолік у зоровій системі людини. Бічний зір.
13. Прогнозування ДТС.
14. Основні принципи прогнозування небезпечних ДТС.
15. Безпосередня небезпека. Потенційна небезпека .
16. Стресовий стан, засоби його попередження та усунення.
17. Шляхи підвищення працездатності водіїв.
18. Вимоги до робочого місця водія, мікроклімат кабіни.
19. Вплив мікроклімату кабіни на працездатність водія.
20. Поняття етики водіння. Внутрішня культура водіння.
21. Формування культури водія.
22. Вплив психофізіологічних особливостей водія на його поведінку.

23. Ознаки психофізіологічної втоми водія і способи її подолання.
24. Темперамент і його види.
25. Вплив темпераменту водія та його поведінку.
26. Культура обслуговування пасажирів, замовників транспортних засобів.
27. Характерні та психологічні якості водія автобуса.
28. Вплив морально-психологічного клімату в колективі підприємства на поведінку водія.
29. Поняття морально-психологічного клімату в колективі. Основи позитивного морально-психологічного клімату в колективі.
30. Фактори, які впливають на мікроклімат колективу.
31. Етика водія у конфліктних ситуаціях.
32. Причини конфліктів під час дорожнього руху. Стадії конфлікту.
33. Стили поведінки у конфліктних ситуаціях.
34. Етика водія під час ДТП.
35. Поведінка водія з представниками ДАІ.
36. Культура та антикультура водія.
37. Культура водія та пішохода.
38. Культура водія у екстремальних ситуаціях. Елементи антикультури.
39. Дотримання Правил дорожнього руху як головний елемент культури водія.
40. Водійська культура у медичному аспекті. Нездужання і вплив на керування автомобілем.
41. Культура водіння при прийомі лікарських препаратів. Водіння на фоні хвороб літнього віку.
42. Культура руху пішоходів.
43. Психологічні якості пішоходів.
44. Культура подолання пішохідного переходу.
45. Взаємодопомога водіїв на вулицях та дорогах.
46. Типи водіїв які потребують допомоги. Види взаємодопомоги.

9. Політика курсу

Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Для забезпечення високої якості знань необхідно виконувати наступні умови: не пропускати навчальні заняття й не спізнюватися на них; систематично брати активну участь у освітньому процесі; чітко й вчасно виконувати навчальні завдання; брати активну участь у науково-дослідній роботі студентів; виключати мобільний телефон під час занять і під час контролю знань; вчасно виконувати і здавати завдання для самостійної роботи; відпрацьовувати пропущені заняття; дотримуватись академічної доброчесності. У разі порушення здобувачем освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

Комунікаційна політика

Здобувачі освіти повинні мати активовану пошту. Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на електронну пошту.

Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу заступника директора з НР за наявності поважних причин (лікарняний).

Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач освіти не згоден з оцінюванням його знань він може опротестувати виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

Відвідування занять

Для здобувачів освіти відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в заходах, академічна мобільність, які необхідно підтверджувати документами, індивідуальне навчання.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України "Про дорожній рух" (3353-12) від 30.06.1993р. № 3353 – XII.
  2. Закон України "Про автомобільний транспорт" (2344-14) від 05.04.2001р. № 2344 – III.
  3. Правила дорожнього руху України. Офіційне видання. – Х.: Світлофор., 2012.
  4. Собакарь А.О. и др. Основи безпеки дорожнього руху. Навчальний посібник. – К.: Знання., 2007. – 312с.
  5. Безсмертний В.О. та ін. Основи керування автомобілем і безпека руху: Підручник – К.: Вища школа.,1996. – 202с.
  6. Колчинська Н.В. Подання першої медичної допомоги учасникам дорожнього руху. – Х.: Світлофор., 2006. – 64с.
  7. Орехов В.К. Енциклопедія водія. Водій – інспектор ДПС. Права та обов'язки. – С.: Інфолекс., 2004. – 400с.
  8. Запорожченко В.І. Основи психофізіології праці та поведінки водія. Наочний посібник – альбом. – Луцьк.: Волинська ОО ТСОУ, 2009. - 10с.
- Виходець О.М. та ін. Культура та етика водіння. – К.: Педагогічна преса., 2008. – 320с.

